

Satavesi-ohjelma

Karvianjoki-ryhmä
Muistio 2/2020

Karvianjoki-vesistöalueeryhmä

kokous 2/2020

Aika: Keskiviikko 7.10.2020 klo 13.00–15.00

Paikka: Teamsin välityksellä

Läsnä: Anne Savola, Hanna Alajoki, Hanna Arola, Jorma Pohjavirta, Hannele Pohjavirta, Mikko Koivurinta, Maria Kämäri, Markku Suominen, Leena Rannikko, Tapani Hänninen, Jarmo Uimonen, Ville Kangasniemi, Maria Yli-Renko, Vesa Löfström ja Johanna Lantto

Muistio

1. Kokouksen avaus ja uuden puheenjohtajan esittäytyminen

Karvianjoki-ryhmän uusi puheenjohtaja Mikko Koivurinta avasi kokouksen klo 13.03. Mikko Koivurinta työskentelee johtavana kalatalousasiantuntijana Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut-yksikössä ja kalavarat-tiimin vetäjänä. Hän on valmistunut Jyväskylän yliopistosta biologiksi.

2. Helmi-ohjelma

Lintuvesikoordinaattori Maria Yli-Renko Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta esitteli ympäristöministeriön käynnistämää Helmi-elinympäristöohjelmaa, joka vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta. Helmi-ohjelman teemat ovat soiden suojelu ja ennallistaminen, lintuvesien jo kosteikkojen kunnostus, perinnebiotooppien hoito, metsäisten elinympäristöjen hoito sekä ranta- ja vesiluonnon hoito ja kunnostus. Risto Vilen on palkattu inventoimaan kohteita Helmi-hankkeelle. Soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteista käydään maanomistajien kanssa neuvotteluja. Soiden suojeleminen perustuu vapaaehtoisuuteen.

Ohjelmassa on tavoitteena kunnostaa 80 lintuvesialuetta. Helmi-ohjelman puitteissa Inhottujärvellä, Suomijärvellä ja Niemijärvi-Itäjärvellä on tehty koekalastuksia kalastorakenteen selvittämiseksi. Nyt pohditaan, minkälaisiin toimenpiteisiin tulosten perusteella olisi syytä ryhtyä.

Leena Rannikko kommentoi, että Suomijärven osalta voisi löytyä enemmänkin koekalastustietoa, sillä koekalastuksia tehdään siellä myös velvoitetarkkailuna.

Mikko Koivurinta kysyi, onko Helmessä yhtymäkohtia purokunnostusten ja kalataloudellisten kunnostusten kanssa. Marian mukaan tarkoituksena on, että työtä tehdään yhteistyössä kalaviranomaisten kanssa, esimerkiksi raakkupaikkojen osalta.

Johanna Lantto kysyi tarkennusta hankkeen aikatauluun. Marian mukaan hankkeen pitkän aikavälin tavoitteet on asetettu vuoteen 2030 saakka. Lintuvesikunnostuksia tehdään Helmi-rahoituksella vuoteen 2024 saakka ja toimien jatkuminen riippuu jatkorahoituksesta.

Esitys liitteenä 1.

3. Jokien kiintoainekuormitus ja eroosion hillintä muuttuvassa ilmastossa

Kehitysinsinööri Maria Kämäri Suomen ympäristökeskuksesta kertoi kiintoainekuormituksesta muuttuvassa ilmastossa sekä toimista, joilla voidaan hillitä eroosiota sekä ravinteiden huuhtoutumista. Virtaamat ja kuormitus Itämereen oli erittäin runsasta alkuvuonna 2020, kun vettä satoi paljon ja pakkasta ei ollut.

Ympäristöministeriö rahoittaa kolmea hanketta (rakennekalkki-, kipsi- ja kuituhankkeet), joita toteutetaan ravinnekuorman hillitsemiseksi maatalousvaltaisilla valuma-alueilla. Rakennekalkkia on levitetty myös Eurajoen valuma-alueelle. Kipsihankkeessa käytettävä kipsi tulee Siilinjärveltä fosforintuotannon sivutuotteena.

Esitys liitteenä 2.

4. Karvianjärven ja Kirkkojärven valuma-alueen kuormitusselvitys ja toimenpidesuunnitelma

Ympäristöasiantuntija Hanna Alajoki KVVY Tutkimus Oy:stä esitteli Karvianjärven ja Kirkkojärven valuma-alueen kuormitusselvitystä ja toimenpidesuunnitelmaa. Hankkeessa etsitään keinoja valuma-alueelta tulevan kuormituksen vähentämiseen. Kunnostusehdotukset on koottu tarinakarttamuotoiseksi virtuaaliesittelyksi, joka löytyy osoitteesta <https://arcg.is/0HjPrT>. Kunnostusehdotukset eivät sido alueen asukkaita, maanomistajia tai muita toimijoita, vaan toimien toteutus perustuu vapaaehtoisuuteen.

Suunnitelmassa on painotettu keinoja, joilla saadaan alueen vesitase hallintaan niin, että vesistöön kulkeutuva kuormitus vähentyy, mutta pellot ja metsät säilyvät tuottavina. Kokonaisuudessa on painotettu vesien tilan parantamisnäkökulman rinnalla myös alueellista viihtyvyyttä, maisemallisia arvoja sekä luonnon monimuotoisuutta. Suunnitelma on valmistumassa loppuvuoden 2020 aikana.

Leena Rannikko kysyi, onko huomioitu, että soiden ennallistaminen ovi joskus jopa kasvattaa kuormitusta. Hanna vastasi, että on parempi ensi padota laskuojat ja sen jälkeen vasta täyttää eli pelkkää uomien täyttämistä on vältettävä.

Jarmo Uimonen kommentoi, että Kemeran luonnonhoitohankkeina olisi mahdollista suunnitella mm. altaita ja kosteikkoja metsävaltaisille valuma-alueille. Metsäkeskuksen suunnitteluresurssit ovat paranemassa ja Metsäkeskuksen asiakasneuvoja Jouko Potila voisi jatkossa olla mukana myös Satavesi-ohjelmassa.

Esitys liitteenä 3.

5. Hankkeiden kuulumiset ja ajankohtaista vesiasioissa

Johanna Lantto kertoi, että vesienhoitosuunnitelmat vuosille 2022–2027 ovat tulossa kuultaviksi 2.11.2020–3.5.2021. Hän muistutti myös, että haku ELYjen myöntämille vesistöhankeavustuksille on avautumassa 15.10.2020. Hakuaika kestää 30.11.2020 saakka. Vesistö- ja kalataloushankkeiden avustuksista löytyy lisätietoa sivulla <https://www.ely-keskus.fi/avustukset-vesisto-ja-kalataloushankkeisiin>.

Vesistö- ja kalataloushankkeiden lisäksi tänä vuonna on haettavissa harkinnanvaraista avustusta maa- ja metsätalouden vesienhallinnan kokeilu- ja kehittämishankkeille. Nämä avustukset ovat haettavissa syksyllä samaan aikaan kuin ELY-keskusten myöntämät harkinnanvaraiset vesistö- ja kalataloushankeavustukset.

Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan edistämisen avustuksista on lisätietoa sivulla <https://www.ely-keskus.fi/maa-ja-metsatalouden-vesienhallinnan-edistamisen-avustushaku>.

Satavesi-ohjelma

Karvianjoki-ryhmä

Muistio 2/2020

Maa- ja metsätalousministeriön vaelluskalaohjelmassa (<https://mmm.fi/vaelluskalat/vaelluskalaohjelma>) on tarjolla rahoitusta yhteensä 9 miljoonaa euroa vuosille 2020–2022 nopealla aikataululla toteutettavissa oleviin vaelluskalahankkeisiin.

Leena Rannikko Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi, että Karvianjoen sivuluomissa jatkuvat elinympäristökunnostuksen jo noin viidettä vuotta. Uomiin lisätään puumateriaalia ja kiviainesta. Eteläjoen ja Noormarkunjoen kalataloudelliseen kunnostukseen liittyvissä kartoituksissa joesta löytyi vuollejokisimpukkaa. Sitä ei kuitenkaan löytynyt Makkarakosken ja Inhottujärven väliseltä jokipätkältä.

Hanna Arola KVVY:ltä muistutti, että Satakunnan vesistöneuvontahanke jatkuu vielä vuoden loppuun saakka. 22.10.2020 hankkeessa järjestetään Metsä- ja maatalouden teemapäivä, johon kaikkien on mahdollista liittyä etäyhteydellä. Mahdollisesta hankkeen jatkosta ei ole vielä tarkempaa tietoa, mutta uutta rahoitusta on tarkoitus hakea.

Vesa Löfström kertoi, että Karhijärven hoitokalastukset tehtiin tänä syksynä 15.9. alkaen. Saalis jäi muutamalla nuottauksella suoritettuna alle kahden tonnin. Kalastuksen jälkeen käytiin vielä luotaamassa syvänteet, eikä suuria särkikalaparvia löytynyt luotauksessa. Karhijärven vesi on nyt kirkasta. Järvellä pohditaan mahdollisuutta Riihonlahden alueen kunnostukseen.

Johanna Lantto kertoi, että Karvianjoki-ryhmän viime kokouksessa suunniteltua kuntakierrosta ei ole vielä päästy toteuttamaan koronatilanteesta johtuen. Ympäristöministeriön tehostamisohjelman rahoituksella on käynnissä kolmen ELYn yhteishanke, jossa yhtenä teemana on mm. kuntien aktivoiminen vesienhoidon toteutukseen.

6. Mahdolliset muut asiat

Johanna Lantto kertoi olevansa jäämässä äitiysvapaalle lokakuun puolivälissä. Hänen sijaistaan ei ole vielä nimetty, mutta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Marja Kosme toimii Sataveden yhteyshenkilönä, kunnes Satavedelle nimetään taas koordinaattori.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous pyritään pitämään keväällä 2021.

Muistion laati Johanna Lantto